

Ročník: I.

OBEČNÉ NOVINY LIPTOVSKÁ TEPLIČKA

Číslo: 7 / november 2012

Rozhovor so starostom obce Slavomírom Kopáčom

...o vianočnej výzdobe, neplatičoch a odstávke vody na Kufajke.

• **Vianoce sa blížia, začiatkom decembra bude v uliciach obce inštalovaná vianočná výzdoba. Je v pláne obnova výzdoby, dokúpenie nových kusov?**

- Vianočná výzdoba sa v obci bude obnovovať v niekoľkých etapách, keďže je finančne náročná. Len pre ilustráciu - pred piatimi rokmi stál jeden zvonček (s rozmermi 70 x 100 cm) na stĺp verejného osvetlenia 30 €, dnes stojí 300 €. Preto dokupovanie novej výzdoby bude prebiehať postupne. V tomto roku vyzdobíme zdravotné stredisko a starú hasičskú zbrojnicu. Vianočná

výzdoba by mala byť rozsvietená na začiatok adventu.

• **Vodárne sa porátali s neplatičmi z Kufajky. Doplatili na nich ale všetci obyvatelia tejto časti obce, teda aj tí, ktorí za vodu platili. Štvordňovú odstávku vtedy pomáhala riešiť obec. Aký bude ďalší postup vodární a obce voči neplatičom?**

- Od Podtatranskej vodárenskej a prevádzkovej spoločnosti (PVaPS) nám bolo zaslané oznámenie, že 4. októbra vykonajú odstávku vody v časti obce Kufajka z dôvodu neplatenia za vodu. Stretol som sa so zástupcami PVaPS i občanmi, aby sme vyriešili túto situáciu, navštívil som aj okresného hygienika ohľadom riešenia problému s nedostatkom pitnej vody. Voda bola nakoniec spustená po štyroch dňoch. Uvažuje sa o alternatívnych riešeniach dodávky pitnej vody pre platičov i neplatičov. Pre neplatičov by to mohla byť platba paušálna, ale po vodu si budú chodiť do výtokového stojana na Kufajke. Pre platičov sa uvažuje o spoločnej vodomernej šachte, vodomer bude mať každý svoj. Prvotné návrhy PVaPS boli, aby za vodu platila obec a vyberala poplatky. S tým som nesúhlasil. Veď obec by tak doplácala na neplatičov a sami máme dosť dlžníkov. Stále sa rokuje a zvažujú sa spôsoby, ako budú uhrádzané platby za vodu dodávanú do lokality Kufajka.

• **S dlžníkmi sa trápia nielen vodárne, ale aj obec. Viaceré domácnosti neplatia dane. Dlhý od neplatičov vymáhal exekútor, za ktorého išli z obecnej kasy ďalšie peniaze. Ako bude ďalej obec riešiť chýbajúce platby?**

- Obec Liptovská Teplička eviduje nedoplatky na dani z nehnuteľnosti, poplatkoch za psa a odvoz komunálneho odpadu. Od roku 2004 do 2009 využívala všetky možnosti výberu týchto poplatkov a daní na základe výmeru. Ak k tomu nedošlo, išla výzva, ktorú platič buď akceptoval alebo nie. Nedoplatky z obdobia rokov 2004 - 2010 sa obec rozhodla riešiť exekúciou. Zo 79 exekúcií, ktoré boli zaslané exekútorovi, bolo vymôžených len 17. Výška vymoženej sumy exekútorom bola 1 100 €, čo je 10 % z dlžnej sumy. Ostatné exekúcie budú zastavené z dôvodu nevymožiteľnosti, keďže dlžníci nemajú príjem a majetok, na ktorý môže exekútor siahnuť. Na neefektívne vymáhanie dlhov cez exekútora uvediem príklad: Exekútor vymáhal 12 €, osoba zomrela, exekúcia bola zastavená a obec exekútorovi zaplatila 48 €. Podobná suma sa predpokladá aj pri ostatných exekúciách, ktoré budú zastavené. Výška platby pre exekútora je stanovená vyhláškou o odmeňovaní exekútorov. Dlh neplatičov narastá, teraz dosahuje cca 23 000 €. Preto sme v priebehu júla a augusta zaslali opätovné výzvy dlžníkom, predvolali sme si ich a vypracovali splátkový kalendár. V budúcnosti by sme chceli zmeniť VZN obce o úhrade poplatkov za komunálne odpady, psov a dane z nehnuteľností. Budeme robiť tzv. malé exekučné konania. Obec vykoná to isté čo exekútor, ale za nižšie náklady.

Mesiac úcty k starším trochu inak

Október je mesiac úcty k starším. Preto viac ako inokedy patrí najstaršej generácii naša pozornosť i poďakovanie. Obec Liptovská Teplička a spoločenstvo Pripravme cestu Pánovi pripravili pre starších dvojďňový program. Ten sa začal už v piatok 26. októbra po svätej omši v sále spoločenského domu. Pripravený bol kultúrny program, občerstvenie a večer zavŕšil duchovný film. V sobotu sa seniori stretli popoludní v pastoračnom centre na prednáške a besede s povzbudivým slovom.

Mikulášske stretnutie s deťmi

Veľké Mikulášske stretnutie s deťmi pripravuje obec v spolupráci s Centrom voľného času a ostatnými organizáciami na nedeľu 9. decembra. Popoludní o 15.00 h začne program pre deti aj dospelých v areáli amfiteátra. Príde Mikuláš s pomocníkmi, pripravený je kultúrny program a rôzne aktivity. Vstup na podujatie je zadarmo.

Helmajz sťahujú medzi stodoly

Už niekoľko mesiacov sa postupne rozoberá a pripravuje k presťahovaniu drevený helmajz. Z pôvodného miesta poputuje medzi stodoly, kde sa stane súčasťou hospodárskeho dvora. Celé desaťročia stál drevený helmajz neďaleko kríža v strede dediny. Slúžil najmä majetnejším občanom ako sýpka na uskladnenie obilnín. Našli by ste tu však aj slaninu, ak ju už v komore nebolo kam zavesiť. Drevený helmajz je postupne rozoberaný a pracovníci obecného úradu ho sťahujú medzi stodoly. Tam sa stane súčasťou pripravovaného hospodárskeho dvora. Financie na opravu helmajzu a iné aktivity súvisiace s vybudovaním dvora sa obec snaží získať z projektu Obnova dediny.

Družstvo získalo ocenenie BIOfarma roka

Ekologické poľnohospodárstvo a bio produkty priniesli Poľnohospodárskemu podielníckemu družstvu (PPD) ďalší úspech – ocenenie BIOfarma roka 2012. K podmienkam, ktoré biofarmy museli pre účasť v súťaži spĺňať, patrilo okrem ekologického hospodárstva a produkcie biopotravín, aj zorganizovanie poučného podujatia pre laickú verejnosť. Družstvo v závere septembra pripravilo dvojdný program Dni ekologického hospodárstva, ktorý sa tešil bohatej návštevnosti. Práve tam PPD ukázalo verejnosti kvalitu svojich biopotravín a spôsob hospodárenia, ktorý ocenili porotcovia súťaže. Súťaž BIOfarma roka vyhlasuje každoročne Zväz ekologického poľnohospodárstva Ekotrend Slovakia. Ocenenie prevzala predsedníčka družstva Anna Glejdurová z rúk štátnej tajomníčky Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR Magdalény Lacko-Bartošovej. Stalo sa tak 25. októbra na konferencii, ktorá sa konala pri príležitosti Svetového dňa potravín v nitrianskom Agroinštitúte.

Hasičky na 3. mieste

Ženské družstvo teplických hasičiek vybojovalo tretie miesto na hasičskej súťaži v Gemerskej Vsi. S obcou má L. Teplička priateľské vzťahy v rámci spolupráce v projekte Európa pre občanov. Na maďarsko-slovenské pohraničie vycestovali naše hasičky 24. septembra.

LIPTOVSKÁ TEPLIČKA

- mesačník zo života obce

Vydáva: Obec Liptovská Teplička

Redakcia novín: Mgr. Katarína Fedorová, Mgr. Barbora Čechová, foto: archív obce

Obec Liptovská Teplička
Ul. Štefana Garaja 398/16
059 40 Liptovská Teplička
tel./fax: +421 (52) 788 49 11 - 13
kultura@liptovskateplicka.sk
www.liptovskateplicka.sk

Reg. číslo MK SR: EV 4533/12

ISSN 1338-8266

NEPREDAJNÉ

Dni ekologického hospodárstva

Bio výrobky, výstava poľnohospodárskych strojov a fotografií i vystúpenie hudobnej skupiny. Takto lákalo Poľnohospodárske podielnícké družstvo (PPD) návštevníkov na 7. ročník Dní ekologického hospodárstva.

Kým v minulých rokoch boli Dni ekologického hospodárstva pripravené najmä pre žiakov a škôlkarov, tento ročník bol určený pre širokú verejnosť. Prispelo k tomu rozšírenie výstavy, konanie podujatia aj počas soboty a presun do areálu stodoliska. Oba dni, piatok 28. i sobotu 29. septembra, sprevádzalo príjemné počasie. Návštevníkov prilákala ochutnávka bio produktov, baraní guláš aj baranie klobásky. Zaujala tiež prehliadka starej i novej hospodárskej techniky a stodola Kino, kde boli premietané fotografie. Úspech zožala skupina Druhé Ja zo Šuňavy a výstava netradičných plodov teplických záhrad, v ktorej návštevníci mohli zahlasovať za najlepší plod a rozhodnúť tak o víťazovi. Na podujatie podľa organizátorov PPD a OcÚ prišlo približne 1 000 návštevníkov.

Návštevníkov prilákala ochutnávka bio produktov, baraní guláš aj baranie klobásky. Zaujala tiež prehliadka starej i novej hospodárskej techniky a stodola Kino, kde boli premietané fotografie. Úspech zožala skupina Druhé Ja zo Šuňavy a výstava netradičných plodov teplických záhrad, v ktorej návštevníci mohli zahlasovať za najlepší plod a rozhodnúť tak o víťazovi. Na podujatie podľa organizátorov PPD a OcÚ prišlo približne 1 000 návštevníkov.

Problémy s odvozom odpadu

Zber separovaného odpadu v našej obci prevádzkovali do februára tohto roku Technické služby mesta Svit. V tom čase ohlásila spoločnosť zvýšenie sumy za tieto služby o takmer 300 %, a tak obec spoluprácu ukončila. Separovaný odpad zbierala istý čas obec svojpomocne, dnes túto službu poskytuje súkromná firma. V novom roku opäť nastanú zmeny.

Zber odpadu v minulých rokoch realizovala firma Technické služby mesta Svit (TSMS). V januári a februári 2012, kedy sa podpisujú dodatky k zmluvám, zvýšili TSMS poplatok za odvoz separovaného odpadu z 3 500 € na 14 106 €. S nárastom ceny o takmer 300 % obecný rozpočet nepočítal, a tak obec pristúpila k svojpomocnému riešeniu. „Ďalším dôvodom bola kvalita služieb TSMS, ich zastaraná technika sa často kazila a odvozy boli nepravidelné,“ zhodnotil kvalitu služieb starosta. Odpad tak začali odvážať pracovníci malých obecných služieb do veľkokapacitných kontajnerov. Tie po naplnení odvážali TSMS. Podľa starostu Slavomíra Kopáča obec tak ušetrila 50 % prostriedkov oproti pôvodnej zmluve. Zároveň dodáva, že takéto riešenie stále nebolo dostatočne efektívne. Obec teda pristúpila k vyhláseniu verejného obstarávania, ktorého výsledky budú známe v decembri 2012. Dovtedy bude odpad zbierať a odvážať na základe objednávky firma Brantner. Pred jej výberom uskutočnila obec prieskum trhu a po zhodnotení služieb niekoľkých spoločností bola oslovená práve táto firma. Služby bude poskytovať do uzavretia zmluvy obce s víťazom verejného obstarávania. K zmenám v nákladoch na zber odpadu v roku 2013 ešte dôjde pri spustení zberného dvora v Spišskom Bystrom. Finančnú správu ako aj viac informácií o zbere odpadu vám prinesieme v januárovom čísle novín.

Vítanie detí

Od februára do októbra tohto roka prišlo na svet 24 Tepličanov. Všetky tieto deti a ich rodičia boli pozvaní na milú slávnosť Vítania detí 14. októbra do sály spoločenského domu. Slávnosť víťania detí pripravujú mnohé obce a mestá po celom Slovensku a patria k hojne navštevovaným. Deti sú zapísané do Knihy obce a rodičia neodídu s prázdnyimi rukami. U nás dostali mamičky kvietok a pre deti spomienkový kalendár a detské darčkové dózy. Krátke podujatie je tiež poďakovaním za nového občana a za starosti rodičov, ktoré sa s výchovou dieťaťa spájajú.

Ocenenie pre predsedníčku PPD Annu Glejdurovú

Predsedníčka PPD Anna Glejdurová získala ocenenie Líderka roka 2012 v kategórii Žena - podnikateľka. Súťaž podporuje a prezentuje ženy, ktoré prispievajú k rozvoju vidieka a môžu byť inšpiráciou pre ďalších.

Ocenenie Líderka roka organizuje Občianske združenie Vidiecky parlament na Slovensku už jedenásť rokov. Do súťaže môžu byť nominované ženy, ktoré svoj voľný čas venujú aktivitám v rôznych oblastiach verejného života a sú v nich uznávanými osobnosťami. Kategórie, v rámci ktorých možno ženy nominovať, sú: žena - aktivistka, politička, podnikateľka, remeselníčka a žena - seniorka. Úlohou súťaže je odmeniť, morálne oceniť a podporiť vidiecke ženy - líderky a upozorniť na ich výnimočnosť či inšpirovať iných.

Ocenenie Žena - podnikateľka získala Anna Glejdurová za rozvoj miestneho poľnohospodárskeho družstva, samotnej obce a agroturistiky. Ocenená bola jej úspešná snaha vybudovať z upadajúceho družstva moderne hospodáriaci podnik. Nebála sa pokračovať v hospodárení v oklieštených podmienkach v náročnom teréne, s využitím ekologických prístupov. Zaslúžila sa o ochranu vzácných biotopov v okolí Liptovskej Tepličky, pomáha udržiavať charakteristický ráz krajiny. Porotcovia súťaže ocenili tiež aktivity, ktorými podporuje organizácie pôsobiace v obci i samotnú obec pri väčšine aktivít. Ako Líderka roka 2012 môže byť inšpiráciou pre iné podnikateľky aktívnym prístupom k svojej práci, neustálou snahou o napredovanie a rozvoj. Ocenenie si Anna Glejdurová prevzala v piatok 12. októbra na slávnostnom vyhlásení výsledkov v Martine. Do súťaže ju prihlásil OcÚ. Výhra predsedníčku PPD veľmi potešila i dojala. Srdečne blahozeláme.

Polícia v MŠ

Počas druhého septembrového týždňa navštívili materskú školu policajti. Škôlkarom prišli predviesť svoju činnosť. Porozprávali im o svojej práci, aj o nebezpečenstvách, ktoré na deti číhajú a ako im predchádzať. Deťom pripravili aj nezabudnuteľný zážitok – všetky sa mohli previezť v policajnom aute.

Deň sv. Huberta pod Kráľovou hoľou

Prvú októbrovú nedeľu venovali poľovníci zo združenia Čierny Váh spomienke na svojho patróna Huberta a pripravili aj bohatý program pre verejnosť. Hubert je patrónom poľovníkov už od 17. storočia. A hoci toto meno nájdete v kalendári až 3. novembra, poľovníci si svojho ochrancu pripomínajú koncom septembra. Členovia poľovníckeho združenia Čierny Váh pripravili tento rok oslavu dňa sv. Huberta aj pre verejnosť. V nedeľu 7. októbra začalo podujatie pred svätou omšou v amfiteátri pasovaním lovca a poľovníčky. Potom nasledovala slávnostná bohoslužba, ktorú slúžil rodák z L. Tepličky Stanislav Misál. Obetné dary boli z poľovníckych úlovkov, počas omše spievali a trúbili trubači z Liptovského Mikuláša. Popoludní bol pripravený zaujímavý program pre všetky vekové kategórie. V areáli amfiteátra podávali poľovníci pravý jelení guláš, predstavil sa sokoliar s deviatimi dravcami a tiež majster Slovenska vo vábení zvierat. Návštevníci si vábenie mohli dokonca sami vyskúšať, rovnako aj streľbu zo vzduchovky. Súčasne bola v sále spoločenského domu pripravená výstava trofejí a náučné atrakcie pre deti.

Netradičné plody teplických záhrad

Návštevníci Dní ekologického hospodárstva rozhodli o víťazovi súťaže netradičných plodov teplických záhrad a mali z čoho vyberať. Fantázii sa medze nekládli, a tak súťažiaci priniesli do súťaže zemiaky v tvare delfína, prasaťa, srdca i snehuliaka, mrkvu chobotnicu a mnoho iných zaujímavých plodov. Podarilo sa dopestovať aj veľké tekvice a netradičné sladké zemiaky topinambur. Do súťaže sa zapojilo 20 pestovateľov. Najviac hlasov získali obrovské tekvice rodín Jurčikovej a Dunajskej.

Zber odpadov

Tuhý odpad: 28. novembra, 12. decembra, 27. decembra

Plasty a kovové obaly: 4. decembra
Sklo: 19. decembra

Športová nedeľa

Zašportovať a zabaviť sa. Taká bola hlavná úloha Športovej nedele, ktorú 16. septembra pripravil ŠK Horec. K disciplinám patrili napríklad aj hod klátikom. Do netradičného športového zápolenia sa zapojilo tridsať súťažiacich. Na ihrisku v Uhlárovej si sily zmerali ženy, dievčatá, chlapci a muži. Disciplíny boli naozaj zaujímavé: streľba zo vzduchovky, hod na presnosť tenisovou loptičkou do vedra, streľba s hokejkou na presnosť, hod šípkami, beh na 100 metrov a hod dreveným klátikom. Víťazi získali poháre a medaily. V ženskej kategórii si prvenstvo vybojovala Viktória Misálová, v dievčenskej Anna Nahalková. Prvé miesto si medzi chlapcami vysúťažil Janko Koreň a v mužskej kategórii Stanislav Ovsíak.

Futbal

Dorast a žiacke mužstvo ukončili jesennú sezónu 20. októbra. Obe mužstvá na výborných pozíciách. Dorastenci na druhom mieste tabuľky a žiaci na treťom. A-mužstvo dospelých, ktoré má za sebou premiéru v 1. triede, zavíšilo sezónu nedeľným zápasom 4. novembra. S futbalovým trávnikom sa naši futbalisti rozlúčili výhrou. Na domácom trávniku porazili Lučivnú 3:0. Sezónu končia na 10. mieste.

Vitaj medzi nami

Patrik Chovan, Franko Ščuka, Maxim Kupčov, Emanuel Pačaj, Klára Géciová, Sofia Pitoňáková, Diana Ďurašová, Lenka Ďurašová

Navždy nás opustili

Valéria Sakmaryová
Štefan Michalica

Významné jubileá

Október 2012

65 rokov: Štefan Školiak
Mgr. Alena Pohanková
75 rokov: Anna Muchová
81 rokov: Ján Kondula
91 rokov: Štefan Sakmary
Michal Koreň

November 2012

50 rokov: Viera Janíková
František Černohorský
Ing. František Duraj
60 rokov: Bystrík Fendek
65 rokov: Gabriela Milanová
Justína Školiaková
Anna Miždošová
70 rokov: Anna Smolárová
84 rokov: Anna Jurčíková
86 rokov: Mária Koreňová
87 rokov: Michal Smolár
88 rokov: Mária Hazyová
Františka Vernarecová
89 rokov: Mária Kováčová
90 rokov: Ondrej Červenka

Srdečne blahoželáme!

Na potulkách Liptovskou Tepličkou (cintorín)

Možno ste pri návšteve cintorína aj vy zabľúdili pohľadom na staré hroby a prekvapili vás mená ako Rysicha, Geleta, Pilár či Pajong. Dnes ich už medzi Tepličanmi nezačujete. Alebo ste možno letmo prebehli staré kríže a zamysleli sa nad tým, od kedy je súčasný cintorín miestom večného odpočinku...

Prvý teplický cintorín stál na mieste dnešnej reštaurácie Turnička a prilahlých domov. S určitosťou sa v ňom pochovávalo ešte v roku 1825, kedy tento fakt uvádza kanonická vizitácia. Kedy bol nový cintorín vysvätený, nie je známe, líšia sa aj zmienky o prvých hroboch. Rodák Štefan Benedikt Olejár vo svojej knihe Za starých čias uvádza rok 1849 ako rok, z ktorého pochádza najstarší hrob nového cintorína. V súčasnom zozname hrobových miest je najstarší hrob z roku 1902. Dnes má cintorín 1 700 hrobov. Na najstarších z nich je možné nájsť mená, ktoré sa dnes už medzi obyvateľmi L. Tepličky nevyskytujú alebo prešli do tzv. prímení či prezývok. Čizma, Geleta, Vila, Kopfár, Rysicha, Ondrejkov, Gieraková, Majerčák, Ihnát, Pajong, Človek, ale aj Frisik, Guta, Kalhut, Lebik, Laika, Remjaš alebo Precák a mnoho iných.

Rokmi sa zmenili nielen mená na pomníkoch a krížoch, ale aj výzdoba hrobov. Tradičnú dušičkovú výzdobu tvorili kedysi vence a bukréty. Teplické gazdiné vytvárali vence z čačiny napichanej do machových vrecúšok, vence zdobili najmä ružami z krepového papiera. Bukréty boli menej honosné, vytvorené z jedľovej čačiny, ktorú zdobili krepové ružičky a šišky. Až do roku 2007 sa o poriadok na cintoríne staral hrobár, ktorý bol zároveň zvonárom. Od jesene 2007 je za správu cintorína, usporiadanie nových hrobov a poriadok zodpovedný správca.

Tepličanom to spieva

Štyri prvé a tri druhé miesta získala FSK Tepličan na okresnej súťaži hudobného folklóru dospelých Spievaj že si, spievaj. Postupujúci zabojujú v speve na krajskom kole.

Jednoznačne najlepším súťažným kolektívom sa 20. októbra vo Svite stala FSK Tepličan. Na okresnej súťaži Spievaj že si, spievaj brali teplíckí folkloristi len prvé, prinajhoršom druhé miesta. Zlaté pásmo získali muži aj s postupom na krajské kolo. Ženy vyspievali strieborné pásmo. Dievčatá opäť zlaté a zmiešané spevy strieborné pásmo. Bodovali aj sólisti. Zdenko Smolár získal strieborné pásmo, Petra Kondulová zlaté aj s postupom na krajské kolo a zlaté pásmo vyspieval aj Marián Koreň. Výkony hodnotila odborná trojčlenná porota. Krajské kolo sa uskutoční v druhej polovici novembra v Zámutove.

